

2. Жовнір М. М. Педагогічна інноватика в медичному виші: до питання впровадження коучинг-технології / М. М. Жовнір, М. В. Асламова // Молодий вчений. – 2018. – № 1. – С. 309-312.
3. Ненашев Д. В. Коучинг как технология развития эмоциональной компетентности студентов в ВУЗе / Д. В. Ненашев // Вопросы современной науки и практики. Университет им. В. И. Вернадского. – 2009. – № 20.
4. Музичко Л. В., Бородієнко О. В. Сучасні психологічні та педагогічні методи. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/8028/16>. Загол. з екрана.
5. Офіційний сайт Міжнародної федерації коучингу. URL: <http://www.coachfederation.org/about/ethics.aspx?ItemNumber=850&navItemNumber=621>.
6. Парслоу Э., Рэй М. Коучинг в обучении: практические методы и техники. СПб. : Питер, 2003. 204 с.
7. Романова С. М. Коучинг як нова технологія в професійній освіті. Вісник Нац. авіац. ун-ту. Серія: Педагогіка. Психологія. 2010. Вип. 3. С. 83-86.
8. Рудницьких О. В. Коучинг як інтерактивна технологія в освіті. – Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2014. № 2 (8).
9. Шевчук С. П., Шевчук О. С. Коучинг як метод навчання студентів у контексті реформування вищої освіти України. Наукові праці. Педагогіка. 2016. Випуск 257. Т. 269. 6. 78. 9.

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО ВИШУ: РОЛЬ І МІСЦЕ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ ГРУПИ

Шкурупій Д. А., Холод Д. А.

Українська медична стоматологічна академія

Обґрунтовано доцільність роботи зі студентською науковою групою як формою індивідуальної діяльності студента. Наведено позитивні характеристики такої форми роботи зі студентами з позиції індивідуальності, опанування навичок наукової роботи й ораторського мистецтва.

Ключові слова: студенти, індивідуальна робота, студентська наукова група.

The article substantiates the expediency of working with a student scientific group as a form of individual student work. Positive characteristics of this form of work with students from the standpoint of individuality, acquisition of skills of scientific work and public speaking are given.

Keywords: students, individual work, student research group.

Навчальний план будь-якої спеціальності традиційно поміж інших передбачає розділ індивідуальної роботи студента. Її обсяг визначається особливостями певної навчальної дисципліни, її змістом, професійно орієнтованою складовою й умовами організації навчання в конкретному виші.

Форми індивідуальної роботи досить різноманітні й реалізуються у вигляді творчих, у т.ч. – навчально-наукових завдань. Завдання, характерні для медичного вишу, такі:

- написання навчальної історії хвороби;
- клінічні розбори;
- реферативний огляд матеріалів;
- наукова презентація власних досліджень;
- підготовка до студентських олімпіад;
- участь у студентських наукових конференціях;
- пошук в інформаційних мережах додаткового навчального матеріалу;
- участь у студентському обміні й міжнародних стажуваннях;
- аналіз даних, отриманих за допомогою додаткових методів обстеження хворих;
- участь у підготовці звітів лікувальних підрозділів;
- науково-практичний аналіз діяльності лікувально-профілактичних закладів;
- порівняльний аналіз показників діяльності лікувально-профілактичних установ, закладів у динаміці із середніми по місту, області, країні.

За даними [1], індивідуальна робота студента є одним із основних компонентів у європейській структурі підготовки фахівців, її обсяг може сягати 50% загального обсягу навчальної дисципліни.

Відповідно до чинного примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у закладах вищої освіти МОЗ України за спеціальністю 222 «Медицина» ступеня вищої освіти «Магістр», кваліфікації професійної «Лікар», затвердженого виконувачем обов'язків міністра охорони здоров'я України 26 липня 2016 року, індивідуальна робота студентів розглядається як форма організації вивчення навчальних дисциплін, але лише як складова самостійної позааудиторної роботи студентів. Причому обсяг і характер індивідуальної роботи чітко не зазначено [2].

У таких умовах індивідуальна робота студентів часто стає другорядною навчальною формою, приймаючи вигляд консультацій і поступаючись перевагою груповим дискусіям, мозковим штурмам, дебатам та іншим формам самостійної роботи. Позааудиторна самостійна робота як така і, відповідно, індивідуальна робота як її окрема складова на практиці традиційно програють в ефективності аудиторній роботі. Не слід вважати, що студент без додаткового стимулу протягом кількох годин згідно з планом самостійної позааудиторної роботи опануватиме тему, яка не буде розглядатися на практичному занятті. Підготовка тем за планом самостійної позааудиторної роботи зазвичай передбачає додатковий пошук літературних джерел (робота в книжкових чи електронних фондах бібліотек, пошук наукових журналів, монографій, іншої додаткової літератури). На практиці такого не відбувається. Згідно з даними анкетного опитування студентів одного з курсів медичного факультету більшість із них витрачає на підготовку всіх занять до 2 годин за день; лише близько 10% студентів додатково працюють у бібліотеці.

Сумнівно, що в цих умовах студенти знаходять час на самостійну позааудиторну роботу [4].

Між тим, потужний потенціал індивідуальної роботи студентів полягає в урахуванні індивідуальності, яку вважають сукупністю самобутніх особистісних рис, у т.ч. – психологічних, навчальних, творчих тощо. Поняття індивідуальності стосується також темпераменту, характеру, специфіки інтересів, потреб і здібностей індивіда. Причому риси індивідуальності можуть бути вирізнені лише на тлі колективу [3].

З огляду на це, зрозумілим стає, що поняття індивідуальності в навчальному процесі має стосуватися не лише студента, а й викладача. Саме тоді, коли індивідуальні риси в системі «викладач-студент» досягають резонансу в зацікавленості процесом, досягненні спільних цілей і узгодженому розумінні механізмів їх досягнення, індивідуальна робота студента може бути максимально ефективною. Така поведінкова модель навчання стає не лише ефективною, а й найкомфортнішою і для викладача, і для студента, оскільки для її реалізації обидва індивіди демонструють рівність, взаєморозуміння й щире бажання досягти спільного результату.

Для практичної реалізації цієї моделі якнайкраще підходить робота в студентській науковій групі. Її учасники об'єднані спільними інтересами: організувати науковий пошук для розширення меж наукової інформації з конкретної спеціальності, упровадити їх у практику. У такій групі неодмінно має виникнути симбіоз між викладачем і студентами. Викладач, як правило, визначає науковий напрям, розподіляє і контролює виконання окремих видів наукових робіт із цього напрямку й при цьому визначає відповідальних виконавців, діяльність яких збігається з колом його наукових інтересів. Студент розширює теоретичні знання, проводячи літературний і патентний пошук, розвиває клінічне мислення, опрацьовуючи дані наукових досліджень, відпрацьовує практичні навички, оскільки в медичному виші наукова робота неодмінно пов'язана з клінічною базою, при цьому отримує постійний контакт із професійним лікарем і викладачем, який інколи дещо виходить за рамки формального спілкування, що надає значно ширші інформаційні можливості, ніж просто консультація. До того ж, оскільки до студентської наукової групи практично завжди приходять високомотивовані студенти, сам процес наукового пошуку приносить їм моральне задоволення.

Крім того, робота в студентській науковій групі, хоча і є індивідуальною за своєю основою, має елементи здорової професійно-наукової конкуренції, характерної для групової підготовки. Це виникає під час оприлюднення матеріалів отриманих наукових результатів на загал професійно орієнтованих слухачів. Такими слухачами на перших етапах студентської роботи стають однокурсники, що займаються в цій самій групі, і кожен із них має змістовно, в рамках дискусії, довести обґрунтованість своїх наукових результатів. Викладач-куратор тут має виступати в ролі рефері, скеровуючи перебіг дискусії. Відповідно, кожен студент має представити роботу якнайкраще.

Наступний етап – оприлюднення результатів студентських наукових робіт на студентських наукових конференціях. Він складніший, оскільки передбачає донесення інформації до професійної, але чужої для спікера-початківця, аудиторії з непередбачуваним характером запитань. Низку таких питань можна вирішити за рахунок правильної побудови виступу, оформлення презентаційних матеріалів і ораторських здібностей володіння аудиторією. Цей етап не менш важливий, ніж попередні, й однаковою мірою залежить і від студента, і від викладача-куратора.

Але попри широкі можливості сучасних інформаційних систем і демонстраційних технологій, підготовка яскравої, доступної за змістом доповіді з дотриманням правил академічної доброчесності часто є проблемною. Перепонами для підготовки якісної доповіді стають безконтрольне запозичення наукових матеріалів, що порушує авторські права їхніх творців, відсутність ораторських навичок (керування аудиторією, емоційна забарвленість викладання, імпрізація під час доповіді), випадковий відбір з інформаційних ресурсів матеріалів, які лише зовні нагадують справжню наукову інформацію [5]. Для того, щоб студент-науковець обминув ці «підводні камені», викладач-куратор сам має бути добре освічений у мистецтві презентації наукової доповіді.

Попри все, успішна індивідуальна робота в студентській науковій групі не лише є потужною формою вивчення навчальної дисципліни, а й формує додаткові навички наукового дослідження (пошуку, аналізу, синтезу, узагальнення даних), розвиває ораторські здібності. Ці характеристики притаманні не просто практику, а науковцю і викладачеві. Отже, студентську наукову групу медичного вишу, серед іншого, слід розглядати як майданчик для підготовки кадрового резерву науково-педагогічних працівників.

Список використаної літератури

1. Кочеригін Л.Ю. Індивідуальна робота та її значення в процесі підготовки майбутніх землевпорядників / Л.Ю. Кочеригін // Вісник Національного університету оборони України. – 2014. – 3 (40). – С. 101-105.
2. Примірний навчальний план підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 222 «Медицина», кваліфікації освітньої «Магістр медицини», кваліфікації професійної «Лікар» // Лист МОЗ України від 25.07.2016 року № 08.01-30/19087. – К. – 16 с.
3. Рідкозубова Є.І. Організація індивідуальної роботи зі студентами технічних навчальних закладів / Є.І. Рідкозубова, С.О. Рідкозубова // Гуманітарні проблеми вищої освіти: зб. наук. пр. – Харків : Міськдрук, 2016. – Вип. 7. – С. 59-66.
4. Формування професійних умінь у медичній освіті іноземних громадян: можливості самостійної роботи / Д.А. Шкурупій, І.В. Ксьонз, Є.Г. Сонник [та ін.] // Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи : збірник статей навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 листопада 2018 р. – Полтава, 2018. – С. 111-112.
5. Шкурупій Д.А. Мультимедійні технології в навчальному процесі медичного вишу: можливості і проблеми використання / Д.А. Шкурупій // Вісник проблем біології і медицини. – 2014. – Т. 1, № 4. – С. 44-46.